

”Nyt kirkko metsäni olla saa” (Joh. 1: 1-4)

Nyt kirkko metsäni olla saa,
voi täällä palvella Jumalaa,
mun urkuni kauniit, soikaa!
Mun kirkkon' katto on korkeella,
ja yks' on ystävä seurana,
hän kyllä muistavi poikaa,
paimenpoikaa.

Mukaelma Immi Hellénin Paimenpoika-runosta (1930)

Monille tuttu katkelma Immi Hellénin runosta, jota kyllä myönnän hiukan muunnelleeni. Alkuperäisessä runossa sunnuntaitoihin joutunut paimenpoika taitaa kuvaillla pikemminkin metsää kirkkona, kuin kirkkoa metsänä. Niin – vai voisikohan tuo runo juuri kertoakin paimenpojan kaipauksesta kotikirkkoon, jossa yhteys Jumalaan, toisiin ihmisiin ja luontoon voisi aivan erityisellä tavalla toteutua?

Aina ei tulla välttämättä ajatelleeksi, kuinka kirkkorakennus itsessään on eräänlainen luomakunnan symboli. Kirkot rakennetaan korkeiksi, kuin kuvaamaan taivaan äärettömyyttä, jossa taivaan tähdet tuikkivat. Kirkon erilaisista ikkunoista heijastuvat auringonsäteet saavat aikaan tunnelman, kuin oltaisiin hiljaisen metsän puiden varjoissa. Samoin erilaiset rakentamisessa käytetyt materiaalit, puulajit, kivi, teräs, lasi ja kukat viittaavat luomakuntaan. Kirkkotaiteessa on erilaisia luontoon ja eläinkuntaan viittaavia symboleja. Vieläpä tässä kirkon keskellä oleva kastemalja on kuin lähde metsän keskellä ja ehtoollispöydällä on puolestaan tarjolla viljapellon ja viiniviljelmien antimia.

Samalla kun moni asia kirkkorakennuksessa viittaa juuri luontoon, näkyy siinä tietysti myös ihmisen kädenjälki. Kirkkorakennus ei ole vain koskematonta luontoa, vaan se muistuttaa olemassaolollaan meitä myös Jumalan työtoveruudesta, joka ihmiselle on Raamatun mukaan uskottu. Meidät on asetettu viljelemään ja varjelemaan luomakuntaa, kuten Vanhan testamentin tekstistä tänään kuulimmekin.

Mutta tässä kohtaa saavummekin vaikeiden kysymysten äärelle: Kuinka paljon ihmisen kädenjäljen on lupa näkyä ilman että se mitätöi Jumalan luomistarkoituksen? Kulkeeko raja jonkinlaisissa taiteen tyyliuuntien esteettisissä maastoissa, vai käytännön tarpeissamme, viihtyvyydessä vai mikä lopulta määrittää sen, mitä meidän on lupa tehdä? Kuinka paljon saamme muokata sitä, mitä Jumala on meille antanut käyttöömme? Saammeko muokata luonnossa olevia ”virheitä”? Onko meidän lupa aloittaa tai päättää elämä?

Ennen kuin näihin ja lukemattomiin muihin kysymyksiin yritämme vastata, meidän on ymmärrettävä, kuinka oleellista käsin kosketeltava maailma on kristilliselle uskolle. Pelkkä abstrakti materiaasta irrallinen hengellisyys tai henkisyys ei ole kristillisen uskon mukaista. Kirkkotila ja myös siinä vietettävä jumalanpalvelus kertovat meille juuri tästä. Ja tästä kertoo erityisesti kuulemamme evankeliumi Johanneksen mukaan. Evankelista Johannes on sijoittanut evankeliuminsa johdannoksi eräänlaisen runon maailman luomisesta. Sen mukaan oikeastaan kaikki näkyvä on lähtökohdiltaan hengellistä, Jumalan Sanan kautta alkunsa saanutta. Samansuuntaisesti julistaa myös apostoli Paavali, joka opettaa kaiken olevan saaneen alkunsa Herran Jeesuk-

sen Kristuksen kautta. Olisiko myös niin, että tämä viesti on ymmärrettävissä myös Hellénin Paimenpoikarunon kautta?

Silloin kun hengellinen ei ole vain maallisen vastakohta, se tarkoittaa, että kristityn paikka luomakunnan viljelijänä ja varjelijana on ennen kaikkea hengellinen tehtävämme ja samalla myös yhteinen tehtävämme. Kirkko metsänä ei siten ole vain yksilön paikka eettisille pohdiskeluille ja kysymyksille, jonkinlainen yksinäisen paimenpojan henkilökohtainen kokemus, vaan sillä on vahva yhteisöllinen merkitys. Siksi se miten toimimme, ei ole vain oma asiamme, vaan tekomme vaikuttavat myös toisiin ihmisiin. Pelkkä paljas metsä kirkkona ei riitä kristitylle.

Jumalanpalveluksessa me laulamme useimmiten yhdessä. Yhteinen laulu kuuluu värähtelynä meidän kaikkien korvissa ja kehossa. Omassa kehossani lauluni yhdistyy toisiin ääniin sekä tietysti urkujen tai muiden soittimien ääniin. Onpa jopa niin, että on ääniä, joita korvani tuskin edes kuulevat, mutta jotka kehoni kyllä aistivat. --- Yhteinen seisomaan nouseminen vahvistaa tätä yhdessä laulamisen kokemusta. Jumalanpalveluksessa me hengitämme yhdessä ja samaa ilmaa hengittävät myös urkujen pillit. Yhteisesti hengitettävä ilma on yhteisen laulun ja jumalanpalveluksen vieton lähtökohta.

Mutta riittääkö tuleville sukupolville yhteistä ilmaa hengitettäväksi? Viime päivinä suomalaisia ovat helleineet Luciferiksi nimetyn eteläisen Euroopan helleaallon hännät. Vaikka helle lienee toisinaan varsin mukavaakin keskimääräistä viileämmän kesän keskellä, on se herättänyt myös aiheellista huolta ilmastonmuutoksen todellisuudesta. On helppo vierittää vastuu muille: Kyllä me, kunhan vain se Trumppikin. Kristitty ei tällaiseen vastuun väistämiseen voi ryhtyä.

Kirkko metsänä ja jumalanpalvelus tämän metsän keskellä kiinnittää meidät olemassa olevaan todellisuuteen, mutta luo ennen kaikkea toivon näköaloja. Me emme voi sulkea silmiämme ihmisen ja myös oman itsemme tuottamalta vääryydeltä luonnolle ja toisillemme. Emme voi puhua vastoin totuutta siitä, että ihmisen toimilla ei olisi merkitystä ympäristölle. Olemme omalta osaltamme ylittäneet rajan. Samalla voimme luottaa siihen, että Kristus, joka jo luomisessa oli läsnä, on läsnä myös tässä jumalanpalveluksessa ja kirkkotilassa: Sanassa, jonka kuulemme ja jota laulamme, leivässä, jonka syömme sekä viinissä, jota juomme. Messu jatkuu arjessa, josta tänään vietettävät nyyttikestit ovat yksi pieni esimerkki. Mitä muuta voisimme yhteisönä tehdä ympäristömme ja toistemme puolesta? Kristuksessa me olemme yksi ja siksi voimme myös taistella Jumalan työtovereina elämän puolesta.

Tie Kristuksen luo alkaa kristityllä aina Kirkon metsässä olevan lähteen eli kasteveden ääreltä ja se on myös paikka, jonne palaamme jokaisessa messussa. Olemme tehneet väärin, emmekä ole täyttäneet paikkaamme Jumalan työtovereina. Puhtaan veden äärellä saamme aloittaa alusta, tunnustaa syntimme ja syyllisyytemme synnintunnustuksen 713 sanoin: